

Учѣте ся брати мои,
Думайте читайте

И чужому научайтесь
Своего не цурайтесь

СВОБОДА

„Въ своей хатѣ своя правда“

И сила и воля“
Шевченко.

ЧАСОПИСЬ ДЛЯ РУСКОГО НАРОДА ВЪ АМЕРИЦѢ И ОРГАНЪ „РУСКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА“.

Число 10.

ДЖЕРСИ СІТЛ. Н. Д. Середа 3-го Апрѣля 1895.

ГОДЪ III.

Въ память XXXIV роковинъ Смерти ТАРАСА ШЕВЧЕНКА.

Then here his memory—may it be
For us a guiding light
To cheer our strife for liberty,
And teach us to unite.

Уже 34-тій рѣкъ минувъ якъ Русь Украина стратила своего наилучшого сына и пробудителя меньшихъ братѣвъ зѣ сну рабства и духовой темноты до жита, волѣ, правды, свѣтла и добра! Рѣкъ рѣчно на Руси-Украинѣ обходитъ ся урочисто памятный день смерти Тараса Шевченка, котрый зѣ ласки царѣвъ поза Ураломъ блукавъ та Господа благовъ, щѣбъ Русь Украина була свободна и щѣбъ мільоны еѣ невѣольничихъ дѣтей могли помолити ся на волѣ святому Богу!

И мы братя, оцинившись тутъ на чужой но на вѣольной земли, споманѣмъ незабутого и безсмертнаго поету Тараса тихимъ та не лукавымъ словомъ! Правда, наши люди тутъ мало де котры знаютъ кто се бувъ Тарасъ Шевченко и яку онъ здобувъ собѣ велику славу не тѣлько у своихъ земляковъ, але весь ученый свѣтъ знае его яко великого поету. Все те щѣ онъ написалъ на нашей рѣдной малорусской мовѣ, переложено учеными на все европейскій языкы.

Шевченко походивъ зѣ простого якъ то кажутъ, хлопецкого роду. Отже онъ знавъ всю хлопку бѣду та кривду, все горе и лихолѣтѣе, все злиднѣ и недостатки. Онъ утримавъ ѡдъ Бога такий даръ же все щѣ видѣвъ, щѣ чувъ, щѣ на серцю и въ души мавъ все тое списувавъ въ чудесный способъ складными словами. Такимъ чиномъ онъ описувавъ всю кривду, всю несправедливѣсть, яку терпѣвъ и по днесъ терпѣтъ рускій народъ.

За те по приказу московскихъ царѣвъ и ихъ посѣпакѣвъ засудженый бувъ Шевченко на тажкій гарешть и на Сибирь. Онъ бувъ мученикомъ за волю и правду руского народа.

уже якъ Тарасъ спочивъ въ гробѣ, але память о немъ не загине доки сонце сяе, доки живутъ Русины, котрыхъ онъ умираючи въ останне напоминавъ: щѣбъ тримали ся разомъ, щѣбъ любили ся якъ братя, щѣбъ Русь Украинну любили и за еѣ свободу душу положили! Щѣбъ чужому научались а своего не цурались, не встыдались то есть: своей мовы, своей исторіи, своихъ звычаѣвъ и обычаѣвъ — а не пердись самохѣтъ до чужого богатого, губатого но щѣбъ дбали о свою волю, и щѣбъ Русинъ живъ вѣольнымъ на своей та вѣольной, ѡдъ чужого гнету землѣ...

Прѣтое наилучше почитмо память его тымъ, наколи будемъ такъ робити якъ онъ умираючи приказавъ.

Наведеней сѣ самого початку англійскій вершѣ, прѣянского кобзара гласять: „и память о немъ най буде намъ провѣдною звѣздою, най ободрѣе насъ въ борбѣ за свободу, най лучитъ наши силы въ одно! бо „l'union fait la force“.

О томъ наибѣольше повинній памятать наши Родимцѣ въ отчинѣ. Справдѣ величаво обходятъ они память смерти Тараса. Въ той день на вечерницахъ и забавахъ при свѣцахъ и при тоастахъ одушевляють ся Тарасовымъ завѣщаніемъ и въ подхмѣлю присягають сповнѣти его волю и спѣвають: „Ще не вмерла“. Але опѣсла коли все перегуло и перешумѣло въ головѣ, опять наши политикеры, да редакторы, послы дѣлѣть ся, дроблять ся, минають ся. — блукаючи манѣвцями до цѣльскихъ вельможныхъ палатъ, щѣбъ забезпечити собѣ кавалокъ хлѣба. А наши поеты тарасики ципуть далѣ плаксивый вершѣ на стару и горобцями проспѣвану арію. Се нещастіе. Мы богаті на слова а убогій въ дѣла! Ницин духомъ и дѣломъ жебраемъ те, щѣ намъ пѣсля права належить ся...

Мы американскій Русины возвеличимо приспомятний день роковинъ смерти незабутого кобзара-пророка

чимось громадно подѣ прапоръ „Народного Руского Союза“, будемъ плекати нашу рѣдну мову, будемо выховувати нове поколѣне въ народномъ духу, будемъ закладати шкѣлы, читальнѣ, устроювати товаришескій забавы на доходѣ „Народного Дому“, будемо закладати при нашихъ гр. кат. церквахъ хоральный спѣвъ.

Наши братя въ отчинѣ найлучши окажутъ свое починане памяти Шевченка тымъ, щѣ пойдуть все за гололосомъ „Буковины“ и заложатъ такую газету, або органъ, котрый мѣгъ бы служити для народнополитики цѣлой австрійской Руси, а взглядно цѣлой Руси-Украины. Мы за тымъ и будемо поперати сю справу памяти ради Шевченка.

Духомъ живемъ мы Тарасе
На твою могилу
И за тебе Бога молимъ
Вдѣяний за ту силу,
Котру вдохнулъ въ твои слова:
Мертвыхъ воскрешати
На Руси Украины
Волю здобувати.
Грушка.

Най народъ знае.

Христіанска религія полягае на томъ, щѣ друга особа святой тройци т. е. Богъ Сынъ взявъ на себе людке тѣло воплотивши ся ѡдъ Пречистой Дѣвы Маріи. — Обявивъ правду и волю своего небесного Отця страдавшою людокости въ неволи дѣявола черезъ непослухъ первыхъ родителей Адама и Еви. Правда голошена Христомъ на сей нужденной земли, вколѣла вельми въ очи тогданшый поганскій свѣтъ и царя пекла.

За правду распяли Христа. Но Онъ давъ доказъ щѣ естъ самую правдою тымъ, щѣ третого дня самъ воскресъ всеславно изъ гроба! Перемогло свѣтло темноту, перемогла правда брехню, смиренность Христа затупила жало смерти наострене злобою и зрадою дѣявола ще въ раю, Богъ побѣдиль адъ!

Христосъ по своимъ воскресеню ще бувъ 40 дней на сей земли и черезъ весь той часъ научавъ своихъ учени-

науку, котру опѣсла мали цѣлому свѣту голосити. И справдѣ, по приказу Спасителя, духомъ святымъ, осѣненій, розѣйшлись колишній галилейскій рыбаки проповѣдати евангеліе то естъ веселу вѣсть всей твари, всему свѣту.

Голосъ евангелія поїшовъ луною и понадѣ розлогій беречи Днѣпра и за князя Владимира зѣстала Русь окрещена въ водахъ руского Иордана, те естъ Днѣпра.

Русь приняла щиримъ сердцемъ Христову науку пѣсля восточного обряду и во всей своей святой простотѣ серци и ума поклоняла ея единому во тройци Богу.

Церковь Христова естъ лишень одна правдива, бо правда естъ тѣлько одна и длятого Апостоль Павло каже: Одинъ Христосъ, одна вѣра, одно крещеніе. Отже мы Русины наверненій на Христову вѣру прѣнялисьмо вѣрити и тримати за правду все те, щѣ церковь Христова научала и научае.

Насъ Русинѣвъ ничъ не обходивъ спѣръ мѣжь востокѣмъ а западомъ въ роцѣ 863, котрый закончивъ ся росколѣмъ або схизмою, де греческа церковь на чолѣ зъ гордымъ Фаціомъ ѡдлучилась ѡдъ единой правдивой апостольской католической церкви, котроу управляє папа римскій.

Съ ходомъ часу черезъ злобу людокого серця, почали могучий свѣта сего уживати религію яко средство до осягнення своихъ политичныхъ цѣлей и въ томъ напрямку наймають платныхъ апостѣловъ, котры на кожду вѣру годять ся, кобъ лишне оплатилось и тѣмъ баламутять людей ѡбѣцюючи имъ золотіи горы, кобъ тѣлько ихъ зловити въ дѣвольску сѣть.

Ся нещасна місія розпочалась мѣжь гр. кат. Русинами походячими зѣ угорской Руси и Галичины и тутъ въ Америцѣ.

Мы заявляемо щѣ проти православной церкви тутъ не выступаемо, бо знаемо щѣ кождому его религіине переконаніе естъ святе.

Мы знаемо же грекъ, болгаръ, сербъ, румынъ

росіянинъ, русинъ на Буковинѣ и на Украинѣ належать до восточной православной цѣркви, але тое православіе не естъ заглодо ихъ національности. Але православіе грѣшми и ѡбѣцанками ширене тутъ въ Америцѣ мѣжь гр. кат. Русинами, естъ заглодо нашей народности и нещастемъ такъ дочаснымъ якъ и вѣчнымъ, для тыхъ легковѣрныхъ, щѣ дають ся звести. Се докажемѣ въ слѣдуючѣмъ числѣ.

ОДПОВѢДЬ.

В. Ч. въ Minneapolis Minn. Вашихъ стихѣвъ не можемо помѣстити — даруйте „Свободу“ мы выслали и надѣемъ ся щѣ окажитесь щиримъ русинѣмъ.

Л. Г. въ Meyfield, Даруйте щѣ цѣлой дописи не могли помѣстити, бо затратилась при перенесеню ся Редакціи.

Д. Китчакъ Ind. Territory. Газету мы вамъ послали и и ще болше чисель, щѣбъ пороздавать мѣжь нашихъ земляковъ на далекомъ Западѣ.

Д. Б. въ М. Олива и правда мусять на верхъ выйти. Не одовга буде въ Америцѣ богато смѣху зѣ шинковыхъ богословѣвъ.

Послѣдній вѣсти.

Въ Белгій въ цѣломъ краю грозять робѣтники загальнымъ штраикѣмъ.

Росія выслала свой военный корабль до Хинъ, щѣбъ заняти островъ Формоза.

Гавана. На островѣ Куба поветаныцѣ всею горою и испанскѣ войско мусять усе уступатись передъ нимъ.

Омага. Небраска. Тамъ поляки подѣблившись на двѣ партіи правовались о кѣстель. Партія о. Камѣнского прогнала. Тодѣ о. К. почавъ стрѣляти зѣ престола до вороговъ а въ кѣнци подпальвъ кѣстель, котрый згорѣвъ. о. К. въ гарешть.

Зѣ Лондину доносятъ, щѣ королева Викторія естъ вельми хора и мала надѣя на еѣ выздоровлене.

SVOBODA

(LIBERTY.)

Weekly Paper

The only Russian political paper in this Country and has a largest circulation through the United States and is an invaluable advertising medium.

Предплата річна 2.00
До старого краю..... 2.50

Всѣ дописи и грошѣ про-
сімь высылати подѣ адресу:

To "Svoboda" Printing Office
48 William Str.
Jersey City Hights, N. J.

Наша газета выходитъ що
тыждня въ С е р е д у.

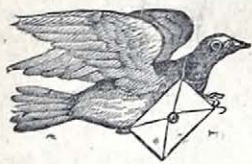
ADVERTISING RATES:

One inch per annum...\$ 10.00
„Six months. „ 6.00

All money or money orders
should be addressed to:

„Svoboda“ Printing Office
48 William Str.
Jersey City, Hights N. J.

Entered at the post office at
Jersey City, N. J., as second
class mail matter.

ВѢСТИ ЗЪ НАШОЙ ОТЧИНЫ.

Дня 26 Марта сего року обходили торжественно Русины такъ въ Галиччѣ, Буковинѣ якъ и на Украинѣ 34 разѣ роковинъ смерти Тараса Шевченка славного и безсмертного поэта Руси и мученика за правду и волю не только Руси Украины, але и цѣлого славянства. Тутъ на вольной земли почтенно память незабутаго Тараса тымъ що одправлено панахиду за его многотрадальную душу. Колись и тутъ полежаю почитати мемь его память, наколи троха больше прозрять менши брати и оцѣнати его горе и слезы и ти пѣснѣ що выливають прохаючи у Бога лучшой долѣ для скованныхъ рабѣвъ.

Головнй осѣннй маневры мають водбути ся сего року въ околици Черновець.

Люде нашй збирають ся громадно до Америки сего року, только одна бѣда, що не пускають безъ дозволу и наvertsають назадъ. Ти що уже були въ Америцѣ, а зноючи лпснчй степки, то ще скорѣше переходятъ границу. Ти що теперъ приходили зъ краю на другу и третю, — якъ чо кажутъ капитуляцію, то повѣдають що шкода и соба-

Въ „Бесѣдѣ“, котра выходитъ яко прелогъ до „Страхоцуда“ во Львовѣ зъ подѣ пера д. Мончаловского, мого добре знакомого, появилась маленька критика о менѣ. д. Мончаловскій перекрутивши мои слова написаннй въ „Свободѣ“ зроби въ мѣлкій доступѣ дотычно моей скромной личности. На се най не вмѣняе менѣ въ зло д. Мончаловскій, сли одповѣмъ, що „dulce et decorum est pro patria mori“ але кто за копѣйку нанявъ ся у могучого щобъ свое рѣдне гнѣздо калявъ, то не вартъ щобъ го свята земля носила.

о. Гр. Грушка.

АМЕРИКАНСКІИ НОВОСТИ.

Ньюйорцѣ зъ нетерпеливостію чекають рѣшенія одъ штатской легислятуры въ Albany въ справѣ отворена шпикѣвъ въ недѣлю.

Niagara Falls.

Теперь многочисленнй любителей природы и ей чудесъ, котри роко річно посѣщаютъ Niagara Falls, будутъ мати нагоду и выгоду поглядити се чудо природы дуже зъ близка. Надъ самымъ водоспадомъ буде йти ливнова колея, и гостѣ сидчи въ маленькихъ вагонахъ, будутъ приглядати ся и любовати ся якъ то безчисленна маса воды спадае величаво и съ страшнымъ шумомъ у пропасть.

Chicago мало 29 Марта с. р. найтеплѣйшій день мартовый: 77 градусѣ фаренгайтъ, такого теплого дня уже одъ 24 роковъ не памятають.

Инци новости можна звязати въ одну вязанку: убійства, мордерства, напады розбійниковъ на поцяги, валеняея домѣвъ, експлозиі въ майнахъ, судові справы о розвѣдъ, обкрадження касъ побольшой части черезъ самыхъ панѣвъ касіеровъ и т. д.

New-York. Въ томъ мѣстѣ и на околнчій дуже богато людей слабуе и умирае на западнѣ легкихъ, на инфлусаду и такъ звану хоробу гриппу. Особливо треба ся стеречи одъ перетягу.

Святковане недѣлѣ

въ Америцѣ.

Въ недѣлю всѣ кавярнѣ, шинки суть позамыкани и хоть бысь вмеравъ, то головнымъ дверми не достаея нѣчого, только задными можеш войти и пити кѣлько хочь. Въ дома американця также пануе естремезливостъ. Отець мае сховану фляшку горѣвки въ своемъ бюрку, сынъ свою, дочка свою, а мати также

церкви або church, то сидити на гойдаючихъ ся креслахъ и читають недѣльную газету — разѣ вразѣ заглядючи до своей фляшки.

ПЕРША МОЯ ФУНКЦІЯ.

(Образокъ зъ горького житя)

На першу мою посаду захавъ я далеко въ горы. — Я и географичного положенія села Р. не знавъ. Оно ажъ подѣ угорскою границею. Чотыри милѣ вѣдъ колея переухавъ я мить. Чудові крапобразы заняли усю мою увагу и я не стя мивъ ся, якъ опинивъ ся передъ плебанією. Мой парохъ — сѣдоглавыи старецъ привитавъ мене досить орегіально — бо вже за другимъ словомъ запытавъ про паперѣ — себя то про грамоту назначена — таки на дворѣ жакадавъ тыхъ важныхъ документѣвъ. По кѣлькокохъ звичайныхъ, вступныхъ фразяхъ, довѣдавъ ся я, що достаю третю часть а мешкати буду на селѣ у князя. Я таки заразъ перебравъ ся на мою квартиру. Она була нѣчого собою. Низенька вправдѣ-низенька — стѣны чернй вѣдъ дыму, що стеливъ ся по нихъ шукаючи маленького отвору въ стѣнѣ, щобъ водтакъ выйти на подѣ, а съ поду подѣ стрѣху на свѣтъ божий.

Се була одинока хиза мого помешканя, котре навѣтъ складало ся зъ двоухъ покоивъ — бо одну хагу перегороджували чернй вѣдъ саджи дошки — и такъ дѣлили на половину. Змученный довгою подорожію — а ще больше вражнѣями якихъ я сей днини дѣзнавъ, поваливъ ся я на лѣжку и заснувъ сномъ блаженныхъ.

Сонце вже было высоко, якъ я пробудивъ ся. Запукавъ хтось до дверей. Пропу — Входитъ жѣнка, а зъ нею двое малыхъ дѣтей — мов реняхи вчпились за димку матери. „Слава Богу святому“ Слава на вѣки — а що скажете? „Пропу ласки Бога и священника газда померъ“ А коли померъ? Нынѣ въ досѣдкахъ, прощу ласки священника“ А булете у старшого священника? Була, але вони зъ рана вѣдѣхали. Колижъ хочете поховати? „Та вже священникъ, кобы вѣковали скажутъ“ То завтра рано А чи Сл. Божою, чи такъ безъ? Пропу ласки Г. Бога и священника — я бы такъ хотѣла по газдѣвски! Добре, добре. — А прощу ласки священника — кѣлько наежить ся? Дасте шѣсть ринскихъ. — „Дай Боже щобъ вѣковали“. Жѣнка вытягла зъ запазухи гроши положила на столѣ и вѣдѣйшла. Та величезна сума кольтру бѣдна жѣнка поклала

Я старавъ ся не глядѣти на той кровавыи грѣш бѣдной вдовы, я радо бувъ бы звернувъ ти гроши та годѣ було зъ взгляду на мого богатого пароха, а въ мене шелога при души не було.

Цѣлу тую днату ходивъ я по горахъ, що двома пашами вносились надъ моимъ селомъ. Чуднй краевиды пересувались передъ очима. До змученя находивъ ся я по горахъ а думка про вдову и ей шѣсть ринскихъ не покидали мене. Раненько на другій день прійшовъ дякъ щобъ запровадити мене на похоронъ. „А що то за чоловікъ вмеръ реентій? запытавъ я дяка — То прощу священника цянница бувъ небощикъ, грунтъ продавъ жидамъ, щобъ хоть лядъ одну лишкѣ жѣнцѣ тай сиротамъ, — одповѣвъ дякъ. А богато лишилось сирѣтъ? Трое — прощу священника. Мы перелѣзли черезъ кѣлька перелазѣвъ и подѣйшли до хаты. Се колиба, — зимѣвка на худобу. Низенька двое вѣконъ маленькихъ, на вѣкнахъ оцѣпленъ бѣвсаннй. Я ставъ на порозѣ. Страшна картина. Низенька квадратова хиза усе черна, задымлена, неначе печера, що вугле выбране зъ ней. Подѣ стѣною довгій столъ, а на столѣ двѣ гупки вѣвсаныхъ оципковъ, на нихъ стырчатъ свѣчки. Коло стола на троухъ бочѣвкахъ лежить небощикъ. Голова его вкрыта великою черною шапкою. тварь жовта якъ глина, подвизана бѣлою хусткою. Увесь вѣнъ вкрытій бѣлымъ крамьскимъ полотномъ, котре вѣдбывало рязичо увсего черного, що на вѣло залягало. Може десятихъ мужиковъ оставилось по подѣ стѣны зъ восковыми свѣчками, котри заедно скверчали и наповняли хатину немилымъ запахомъ. На печи колмсала мала дѣвчина маленьку дитину — присѣваючи ей якусь пѣсню на пѣвъ-дику арію. Дитина завзято плакала, неначебъ чула свою будущу долю. Дякъ выводивъ охриплымъ голосомъ „житейско море“ — а мій колишннй семинарскій теноръ витягавъ тужливо „Дивенъ Богъ во святыхъ своихъ“!...

Дорогою сѣввавъ дякъ „Святый Боже“, а въ антрактахъ заводили плачки дикими голосами. Вдова не плакала — Она была мертвецки пьяна. Поховали — вернули домѣвъ. — За кѣлька день подыбуе мене жидъ, що выдуривъ за 60 злр. 8 моргѣвъ у небощника. „Я чувъ що сгомосць взяли только шѣсть левѣвъ за похоронъ — вѣдозвавъ ся Я нѣчого не вѣдповѣвъ — лишь выдывавъ ся на жидъ! „Егомосць, та Анна то великій шахрай! Небощикъ Никола вмеръ въ мѣсе 10 я

мосця на 4 зл. ошакровала то не ладно — додавъ гидкій еврей! —

Целебъ.

ВСЯЧИНА.

Мільоны на смѣтлю.

Недавно тому померла въ Орсе, въ Франціи, нѣкая панночка Марія Tanies и лишила въ своимъ посмертнѣмъ завѣщаню одинъ мільонъ пять сотъ тысящъ франковъ для мѣста Парижа на добротиннй цѣли. Але де ти гроши? Нотаръ увѣдомивъ о спадщинѣ городску власть, але не знавъ по провдѣ де находить ся записанныи капиталъ. Полиція зачала глядати вусою и въ дома помершой и по задомомъ, але о грошахъ нѣ слѣду. По уплывѣ якогось часу, взялась власть оцѣпкаты за мільонами. Все перетрясли, только ще не тыкано одной скринки, що валялась на смѣтлю. Взил ипереглядати тую скринку и тамъ знайшли 80 тысящъ франковъ въ золотѣ а два мільоны въ цѣнннхъ паперахъ.

Чи звѣрята плачуть?

Певнй звѣрята мають успособленя ни лише до смѣху, але такожъ и до плачу. Песъ, кѣнь, слонъ, медвѣдъ щуръ, осель, олень, малыи, рогова худоба и камелъ плачуть, если имъ что долагае. Малыи плачуть сли боятъ ся кары або зрызоты. Слонъ, если его въ запорѣ держитъ ся, олень, если онъ ѳтъ своихъ гонителѣвъ не може утечи, запертый щуръ зъ роспуки. Др. Ворланъ застрѣливъ на островѣ Ява малцу, котра держала свос мале на рукахъ. Малца ушла зъ своимъ малымъ на землю и здыхаючи плакала горко що ажъ слѣзы каплями ей зъ очей лились.

Гордонъ оповѣдае, що онъ видѣвъ здыхающего слоня, съ слѣзами въ очахъ.

Філософія.

Славный грецкій філософъ Аристотелесъ мавъ дуже сварливу жѣнку. Коли кто прійшовъ до мудрца на яку пору до влассе тодѣ найбільше жѣнка сварила ся. Але філософъ мовчавъ и сей часъ выходивъ зъ хаты.

Коли разъ такъ выходивъ зъ своимъ приятелемъ и уже бувъ на дворѣ, жѣнка зъ злости выляла черезъ ѳкно цѣберъ помый ему на голову. Філософъ в снмъ разомъ не розгнѣвавъ ся но усмѣхаючись до своего приятеля еказавъ: „по дощи буде поода“.

Дитина зъ двома
языками.

На островѣ Кретѣ, якъ пишуть грецкій и турецкій газеты, породила одна грецка жѣньщина дѣтину, котра має два языки по 6

Домашній лікар.

НАЙЛІПШИЙ лікар на малій повечерній рані. Хто уп'як ся (нпр. в палець) най наточив свѣжого угля, посыліть тымъ порохоми кавалокъ чистого платка и приве до раны и обваже добре. Отъ сего простого лікарю ни лише въ той часъ устане болѣ, але и рана одъ угля скоро гоеть ся, бо угле вытягае всю нечистоту зъ раны. Ся прививка може такъ довго стояти, ажъ доквив шкорлуна зъ угля сама не одпаде.

ЛѢКЪ на поцесованій жолудокъ. Такий жолудокъ треба натерти спиритусомъ, що мокла въ нѣмъ горчича и пити російскій чай.

МЕНѢ щось въ око впало! Дуже часто лучаешь що мушка або щось инного въ око впале и тяжко ту рѣчь вытягнути. Въ такомъ разѣ треба лише повѣками довгий часъ порушати т. е. отворяти и зашпирати. Черезъ то повстануть въ очахъ слезы и ти вымьють въ той часъ тоту рѣчь що впала въ око.

ЛѢКЪ НА ЗУВЪ. До двохъ жовтківъ додайте лыжку товченого цукру и перетрѣть добре рукою. Черезъ то удалитъ ся та крихотка крови, що нервъ до болу разить и болѣ въ той часъ устане.

Щобъ болу разъ на завше позбутися, треба що дня (по кождомъ умываню)щокую добре ручникомъ натирати

Чистотѣ се половина здоровья.

Наші руски газдынѣ повинні се собѣ добре запам'ятати и тримати въ хатѣ, особливо въ спальняхъ усе чисто. Сѣйниши повинні бути вывѣтрені и що б мѣсяцѣвъ свѣжу мати солому. Такъ само и постѣль мусить бути чиста особливо подлога що тыжня умита. Въ нечистомъ мешканю, нечистый воздухъ, нечистий воздухъ убивае чоловіка.

ДУЖЕ ЗЛЕ робить ти, що скручують лампу, если не потребують много свѣтла, бо черезъ то 1) несея воздухъ въ комнать а 2) не ошаджуе ся нафта нѣразъ, бо въ скрученомъ гнотѣ нафта не згорюе, лише выпаровуе ся и такимъ способомъ такъ само миняе ся только нафты, якъ коли бы лампа зъ поломнѣнемъ горѣла. Про се може кождый пробу зроби ти самому переконатися а то въ такий

Най возьме и запалитъ лампу въ звичайный способъ и лишитъ, щобъ певный часъ горѣла, потомъ най лампу скрутитъ, щобъ такъ само довго горѣла и най амфритъ, кѣлько вышшла въ першомъ и другомъ разѣ

СИЛА ВОЛѢ.

Образокъ зъ руско-американского життя
Написавъ Гр. Гр.

(дальше)

Одного дня вертаючи зъ работы, Микита Карпъ звѣривъ ся зъ своимъ пляномъ одному товаришу Иванови Кривому. Того Ивана такъ були ще и въ селѣ призывали, бо коли одного разу дійшовъ стинати ялицѣ для себе до паньского лѣса въ ночи, упало дерево на ногу и одъ того часу почавъ куляти, а люде прозвали го кривымъ. Сей Иванъ, крѣмъ той вады же бувъ кривоногий, мавъ ще и другу, що не мѣгъ затримати жадного секрету при себе, бо его язычокъ такъ свербѣвъ, що мусѣвъ такъ якъ стѣи цѣлому селу розтрубѣти все, де що одъ кого чувъ.

На нещасте Микита мусѣвъ звѣривъ свою думку и просивъ щобъ о томъ не говоривъ нѣкому, доки що зъ того не буде. Але ошукавъ ся. На другій день уже всѣ знали и почали зъ Микити смѣяти ся и выдумовати розмангѣ смѣшки и прозвища. У майнахъ разъ вразъ було чути: а ну рускій сторнику! почему будешь продавати угле? А кобасы чи на лѣктѣ будешь мѣрять? Ся такъ, то и кеселищю стѣбломъ не позабуде продавати. По цѣломъ плейзѣ о нѣчимъ не говорили, только о Микитовомъ шторѣ та що снѣвъ немъ буде мати. Все те говорило ся зъ дотепами зъ насмѣшками.

Одного разу войшовши Микита до хаты, заставъ жѣнку сидячу край стола илачучи. Карпъ запытавъ ся що за причина и на се дѣставъ почесну.

— А ты сякій, а ты такий, — почала Югаска — та чи ты не можешь розказати своей нустой голови о чимъ иншомъ думати, та мысли ти якъ о якихъ дурнищахъ, пустякахъ о шторахъ, а чи чого му ось не заблагаеть ся!.. Чи свербитъ ты кишеня и тыхъ пару центѣвъ що зъ тяжкою бѣдою зложило ся до кучки, тыхъ пару центѣвъ хочешь промарнѣти, розсыпати на твою дурну спекуляцію? Ты сновидо! о дивѣтъ люде, якій менѣ то бизнѣста! та чи ты знаешь розрѣзнити гречаній крупы одъ рыжу? Ся тебе буде такий кулець якъ и сь твоего дѣда, котрый якъ повѣдали старій люде, бувъ погнавъ на армарокъ продавати вѣвцѣ и только на нихъ заробивъ що лише зъ батогомъ повернувъ домѣвъ, а конѣ вѣзъ и вѣвцѣ чортъ забравъ. Такъ и ты, якъ менѣ здаеть ся на смѣхъ хочешь показати тую штуку. Але не дочекаешь ся — доки хѣи, хотъ то говорить бабѣи языкъ въ ротѣ не

тапи рушати, то нѣ. Я одъ самѣсьнього рана не маю спокую черезъ твой дурный розумъ а дверѣ хаты не запераютъ ся. То одна приде и пытае ся зъ усмѣшкою: а коли уже кумо вашъ отворить шторѣ, а шо буде а почому, чи такъ якъ у жидѣ? Ще та не встигла выйти за порѣгъ, уже и друга высолонѣвши языкъ, впадае до хаты, мовъ бы ей сорока на хвостѣ о томъ звѣтку принесла и далѣ допытовати ся; за кѣлько то вашъ чоловікѣ купують шторѣ? Овъ великій зъ вясѣ богачи ажъ такъ за высоко лѣзти! До теперъ мали мы святый спокѣи — а ту дивись черезъ твой дурный мрѣи якій тобѣ въ голову влѣзли, цѣле село насѣ обсмѣяло и леда кто приде до хаты и грызе мое сердце. Мене ажъ по печѣнкахъ поре, мене уже по бокахъ коле, голова ходоромъ ходитъ въ очахъ темно и они уже плакати не можуть. Чи ты нерозважный незнавъ передъ кимъ звѣритъ ся та передъ такимъ шоловиломъ брехуномъ, пошиванцемъ, якъ ось той Кривый Иванъ? Ахъ бодай му не только ноги але и языкъ покрутило! — бо онъ все тое по плейзѣ рознѣсь та въ десятеро додавъ зо своего глудзючись надъ тобою та при тобѣ и надъ мною, бо менѣ здае ся же я твоя жѣнка. — Та вжежъ — одновѣвъ на конецъ Микита — що ты моя, бо чужой бабѣ я-бъ того не стерпѣвъ и не мавъ той терпеливости такого довгого и соленого слухати казана.

Карпъ якъ разъ саме тодѣ не йшовъ до працѣ и сѣвши край стола, важко задумавъ ся. — Боже, — еказавъ самъ до себе — якій то нынѣ лукавый та збѣснѣтый свѣтъ и люди! що йно только те замыслишь, або и скажешь що на добре и мудре выходишь, такъ сразу темній нерозважный, малозрачій чоловіка осудять, обмовлять одъ стѣпъ доголовы, обсмѣють зъ всѣхъ боковъ — а не знаютъ худобный розумомъ, що они годѣи пожалованя черезъ свою глупоту.

Чи уже нашъ чоловікѣ мусить вѣчно въ майнахъ робити? Чи ему може заказано до чогось иншого взяти ся на колѣи его стати и мае до того вдачу и охоу? Чи то лише святій горшки лѣплятъ? На се Богъ давъ розумъ чоловікови, щобъ думавъ и розважавъ якъ бы то на свѣтѣ легше та лучше жить. Отъ я уже знаю богато англикѣвъ, лютеранѣвъ що у першъ тяжко робили въ майнахъ такъ я ось тяжело прадою — а нынѣ мають красній свой домъ и то въ самомъ мѣстѣ. Та чи то они золото де выкопали вѣдето угля? — Нѣ. Знали

имъ тяжко заробленнымъ центомъ и доробили ся маоточку и нѣнѣ собѣ одпочиваютъ на старшій лѣта. Отъ и я маю моихъ кѣлька десятокъ доллярѣвъ, та що менѣ знихъ коли тамъ лежатъ доки кто не вграде.

Пѣславъ бы я ихъ и до краю, щобъ сей або той знакомый купивъ де який грунтець для мене та бою ся щобъ все не пропало и не пошло марно якъ то уже не одному стало ся, що нынѣ и гроши и грунтъ катъ ма. Нѣ, най люде смѣють ся, най жѣнка лае, а я таки за помощю божою и порадою чужыхъ людей поставлю на своемъ. Я знаю що нашій люде одинъ другого въ лициѣ воды втопилибъ. Суть завистливый нерадѣи другому, задрѣснѣи. Черезъ тую одну задрѣсть есьмо жебраками въ старомъ краю и тутъ; свой своему нерадѣи, не сприяе и не только що не поможе и не порадишь, але ще несе обсмѣвачи тебе ще передъ чесомъ. Най буде що хоче — а я таки черезъ пустый и дурный люцкій смѣхъ одъ своего замѣру не одступлю хочъ бы и якъ пришлося терпѣти. Сли люде такъ роблять, чому и я не могу йти за ихъ прикладомъ? Сли жиды нѣмцѣ, шведы взяли ся и берутъ ся до бизнесу, чому и Русинъ сего зроби ти не може? Чи онъ не чоловікѣ?!
 ~~~~~

Політика.

Австрія.

Въ австрійскомъ парламентѣ велась не давно тому розправа надъ реформою податковою. Пѣсля сей реформы має выйти полекшае для податку грунтового до высоты 10 процентъ одъ одного золотого, а для промисловцѣвъ дробныхъ 18 процентъ.

Росія.

Въ Петербурзѣ розкинено тысячи а тысячи примѣрниковъ отвертого листа до царя Николая II. котрый остро обговорюе послѣдне выступлене и заяву царя зъ нагоды приняты депутатій земствъ. Сей отвертый листъ отримавъ такожъ самъ царь. Въ томъ листѣ заповѣдае ся войну на законной дорожѣ противъ теперѣшного варварского, деспотичного ладу въ Росіи. Славный російскій писатель Левъ Толстой зъ своего боку тежъ написавъ одозву до царя, въ котрой звертае увагу царя щобъ не слухавъ рады ланѣвъ магнатѣвъ, и легко жививъ собѣ зъ голосу народа. Крушатъ ся и валая ся троны могучихъ днесъ укоронованныхъ головъ мѣняють ся и цезають династіи будучивѣсть ще має много за своею паузою формъ правления, а ширѣе етъ усе жив-

лось Бога! Но царь на се не зваяе и далѣ протоптуеть ся дорога нещасными политичными преступниками въ далекій холодный Сибирь.

Нѣмеччина.

Ся держава празнуе велике народне свято. Дня первого апрѣля с. р. обходивъ бувшій первый канцлеръ нѣмецкой державы и ей творця князь Бисмаркъ 80 рѣчний юбилей своихъ уродинѣвъ. Нѣмецка нація оцѣняючи его великій заслуги, якій положивъ для добра и едности отчизны оддае му честь всякими возможными способами.

Франція.

Въ французкомъ парламентѣ довго радили надъ тымъ чы Франція має выслати свои кораблѣ на торжеств. отвореня канала въ Киль чи нѣ. Наконецъ ухвалѣно выслати, бо се вымагае политика и еусѣдскій обовязокъ и хотай Франція буде брати участь въ томъ торжествѣ працѣ и поступу, однако своихъ правъ до Алсаціи и Лютерингѣи не зрѣкае ся.

Испанія.

Въ цѣлой краинѣ великій смутокъ и великій клопѣтъ. Великій смутокъ, бо два испанскій перворядніи военній панцерники зъ цѣлою залогою затопили ся.

Великій клопѣтъ, бо на островѣ Куба выбухла революція и то прибравше грѣзный видъ. Сего разу думаютъ кубанцѣ скинуть разъ на все испанське ярмо и бути свободнымъ народомъ. Испанське правительство заявило: же хотъ и сто тысячъ войска вышле до Кубы, а таки не дасть своего.

Хины и Японія.

Хины выслали своихъ одпоручниковъ до Японіи роби ти переговоры о заключеню мира. Хины пристаи на всѣ условия якій Японія предложила и не одовга закончить ся война на далекомъ Веходѣ.

ДОБРИ РАДЫ.
 ЧАСОПИСЬ ИЛЮСТРОВАН.

для господарства и забавъ.

Выходитъ вже семей рѣкъ въ Рогозній Почта Садагура (Буковина) що мѣсяця и коштуе на рѣкъ лише 1. зр. 50. кр.

Ще можна всѣ поле редній рѣчники получить и то по зниженѣи цѣнѣ.

ПРИСЫЛАЙТЕ ПРЕДПЛАТУ
 ЗА „СВОБОДУ“

И
 ВПИСУЙТЕ СЯ ДО „СОЮЗА“

РУСКА ТОРГОВЛЯ

СНАРЯДОВЪ ЦЕРКОВ-
НЫХЪ ИКОНЪ, КНИГЪ И
РИЗЪ

МИХАИЛА ДЫМЕТА
во ЛЬВОВЪ въ ГАЛИЧИНЪ

Поручае своимъ землякамъ
въ Америцѣ всякого рода
вещи церковниіа и именно:

Евангеліе нового изданія въ
различныхъ прехорошихъ
оковахъ и оправкахъ отъ 55 з.
р. до 225 зр. Плащаница
на полотнѣ отъ 18 зр. до
42 зр. на шолковой матеріи
отъ 48 до 130 зр. Фелоны,
Стихарѣ, Хоругви, Чаны,
Артоси, Хлѣбницѣ, Кресты
всякого рода, Патрици, Ча-
пѣ, Кадилницѣ, Дарохра-
нительницѣ, Пауки, лихтарѣ,
альпаковин, мосяжніи, и
диновія. Всякіи книги цер-
ковни, а особливо поручае о-
брази до Иконостасо въ
хорошей работѣ по дуже у-
мѣренныхъ цѣнахъ, на поло-
тнѣ якъ я послалъ уже до
Шенандоага Па, Фрляндъ
Па, Миннеаполисъ Минн. а
всѣ были совершенно задово-
лены о чомъ ся переконати
можно.

Чувъ я що въ Америцѣ забе-
рають ся жида продавати
церковниіа вещи и кажутъ со-
бѣ за лихий товаръ надзви-
чайно дорого платити, для
того прошу всѣхъ а особли-
во Всечестне руске Духо-
венство и братства цер-
ковни, котримъ лежитъ на
сердце украшеніе домѣвъ бо-
жихъ, щобы съ своими по-
требамы до мене удавалсь,
я всѣ замовленія яко Русинъ
и вашъ родимецъ якъ можъ
найтаньше и найсовѣтѣйшій-
ше виготовлю. Для того не
дайте ся опуковати отъ лю-
дей, котри не мають изобра-
женія о церковнихъ вещахъ.
При замовленіяхъ або, об-
сталюнкахъ, прошу заразомъ
и грошѣ прислати, а слобы
замовленіе больше стояло
якъ 200 зр. или 100 дол.
то прошу долучити еще 10
зр. особно на таксу, котру
треба заплатити американо-
скому конзулеви въ Вѣднѣ
чи подтверженіе рахунку.

Всяки замовленія прошу по-
силати черезъ „Свободу“
Цѣнники можно получить
въ Редакціи „Свободы“

Зостаю съ почтениемъ
Михайль Дыметъ.

УВАГА.

Хотячій приступити до „Со-
юза“ най посылають вступ-
не и мѣсячне до касіера.

Mr. John Glowa
Excelsior Pa.

И увѣдомити секретара
подо адресою.

Rev. J. Konstankiewicz
144 South Franklin Str.
Shamokin Pa.

ОДИНОКІЙ РУСКІЙ
ШТОРЪ

въ
ОЛИФАНТЪ ПА.

Подо зарядомъ
ГЕОРГІЯ ХИЛЯКА

Звѣстнаго руского патриоты.
Есть се наилучше заосмо-
треныи зѣ всѣхъ шторовъ
во всѣ потребниіа товары и
всякого рода по якъ най-
таньшой цѣнѣ.

Кождый тамошний Русинъ
уважаючи себе правдивымъ
и щирымъ патриотомъ, най
спѣшитъ до своего руского
штору. Особенно наши га-
здынѣ най йдутъ громадно!
Нащо Юськовъ, Шмульвъ
спомогати? Идѣтъ до своего.

МИХАИЛЬ ЕВЧАКЪ

Рускій
— единый —
контракторъ
и
будовничій

Вилксбарѣ и околицѣ,

Его камѣнне подо будову
есть наилучшыи, а работа
найтривальша.

Будуе мосты и дома, мае
власнй конѣ до звозу
матеріалу.

Дае кериджѣ на похороны
на весѣля, хрестины и т. і.

Мешкае
на River Side,
Недалеко Руском Церквѣ.

ДОКТОРЪ

H. BEATTIE BROWN, M. D.,
129 Warburton Ave.,
YONKERS N. Y.

Всѣмъ братьямъ Русинамъ въ Юл-
керѣ радимо въ разѣ слабости уда-
ваться до него.

ИВАНЪ ТАЛПАШЪ

Недалеко лигайского дѣпа
въ

Mt. Carmel, Pa.

Поручае любымъ крайнамъ
свой добре заосмотреныи
ГОТЕЛЬ.

Пиво, горѣвка,ликеры и ци-
гары наилучшого сорта.

Таныи и выгѣдныи поцлѣтъ.

Снѣдане, обѣдъ и вечера
все свѣже, смачне и дешево.

Попробуйте!

РУСКА ТОРГОВЛЯ

(Creek Store Company)

415 Shamokin Str.
въ ШАМОКИНЪ ПА.

Поручае мѣсцевымъ Руси-
намъ и на околицю свой
богатыи складъ всякого ро-
да викуталовъ и майнер-
кихъ знаяровъ.

Е туть мясо
И лопата,
Суть и скириѣ
И гербата,

Перецъ, гвозды и кобасы,
Мука, крохмаль, солонина
Мыски, горшки всѣ овочи
Зеленина и сушенна.

Е чернушка,
Е петрушка.

РОДИМЦЪ!

Маю честь увѣдом-
ляю моихъ края-
новъ що я отворивъ
РУСКУ ГРОСЕРНЮ И БУ-
ЧЕРНЮ

108 Morris Street въ

JERSEY CITY N. J.

Поручаю ся ласкавой па-
мяти всѣхъ земляковъ

ЮСТИАНЪ КРИНИЦКІЙ.

D OLDENBURG
ПРЕДПРИЕМЦЯ ПОХО-
РОНОВЪ.

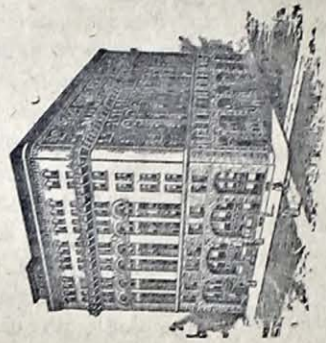

77-87 Morris Str.
Jersey City N. J.

Удавайте ся въ потребѣ до
него.

F. MISSLER & KRIMMERT,

Продаю найтунше шифка-
рты до старого краю и посе-
лаю грошѣ въ якъ найкорог-
шомъ часѣ певно, бесечно
безъ жадного клопоту.
Кѣлько то уже людей посе-
лаю грошѣ до старого краю
и купило у мене шифкартъ,
а еще жаденъ не екарживъ
ся що му була яка хибѣ.
Поручаюсь памяти и моймъ
крайнамъ остаюсь съ глубо-
кимъ поважанемъ а не забу-
вайте на

106 WEST STREET
NEW YORK
A въ JERSEY CITY
111 Hudson STREET
F. MISSLER

R. H. MORGAN

9 W. CENTER ST.
SHENANDOAH PA

ФАБРИКАНТЪ

Прапорѣвъ (фанѣ)
Хоруговъ, Одзнакъ,
Пасовъ, Шапокъ для Братствъ.

Фана для парады зъ най-
лѣпшого едабу; чотыри и
повъ черезъ шесть и повъ
стопъ со всѣма приборами
\$25, и 26.75

Прапоры большыи зъ наилучшой мате-
рии по \$32.00 \$35.00 \$45.00 и \$50.00

Нипшѣтъ по цѣнники и по
пробу до:

R. H. MORGAN
9 W. Centre Str.
SHENANDOAH, Pa.

T. TALPASZ,

ТЕОДОЗІЙ ТАЛПАШЪ

РУСКІЙ РЕСТОРАТОРЪ И ГОТЕЛНИЧІЙ

246

PEARL ST

SHAMOKIN, PA.

Недалеко руской плебаніи.

Добрый вечеръ, друже мой!
— Добрый вечеръ, снате!
А куда такъ спѣшите?
— До Талпаша, брата!

Що за Талпашъ? Звидки онъ?
— Ты-жъ крайнѣ нашъ милый
— У него всѣ русини
— Подкрѣпляютъ силы!

— Що за брында и пиво тамъ!
— Обходить ся файно!
— Обслугуе якъ братами!
— Таньо надзвичайно!

BOLESLAW SEEGER

Поручае ся ласкавой па-
мяти крайновъ що въ его сало-
нѣ завсе свѣже пиво и рѣ-
жнородниіа напои.

Хороша саля для забавъ и
братскихъ засѣданъ.

168. Warren & Dodley Strs.
JERSEY CITY N. J.

До рускихъ промысловцѣвъ
и купцѣвъ.

Кто хоче на бизнѣсъ
Заробляти
Муситъ въ „Свободѣ“
Свой анонѣс дати.

Чи ты швецъ
Чи кравецъ,
Чи крамаръ
Чи шинкаръ,
Чи погребалникъ
Чи ликаръ
Чи трумняръ

Чи аптекаръ —
Дай ся оголосити,
Въ „Свободѣ“ возвеличити,
Щобъ ты люде знали
До тебе заходжали
Твой товаръ куповали
И бизнѣсъ твой поправляли.

Тодѣ будешь мати грошѣ.
Будешь патриотъ хорошій.
Будешь „Свободу“ спомогати
Руску справу подперати
А ну Кирило
А ну Стефано,
А ну Данило
А ну Иване:
Всѣ ся оголосѣтъ
Най зна о васъ свѣтъ!..